

Е.И. КОЛОТЮК, асистент, НТУ «ХПИ», Харків

РОЛЬ НАУКИ ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В СУСПІЛЬСТВІ

У роботі розглядаються наявний науково-технологічний потенціал, здатний забезпечити економічний прогрес України.

В работе рассматриваются имеющийся научно-технологический потенциал, способен обеспечить экономический прогресс Украины.

In-process examined present scientifically technological potential, capable to provide economic progress Ukraine.

Ключеві слова: Концепція, потенціал, ефективність, організація, інноваційна економіка.

Вступ. В основі науки лежить наукове дослідження, метою якого є отримання наукового знання. Наукове знання відрізняється тим, що воно здобує за процедурою, що отримала назву наукового методу. Ця процедура включає в себе спостереження, експеримент зі строгими вимірюваннями, аналіз результатів, розробку гіпотез, теорій і формулювання законів із обов'язковою вимогою повторюваності результату і ретельної перевірки.

Постановка завдання. За допомогою наукових досліджень досягаються значні успіхи в економічному розвитку, тому дослідження ролі наукових досліджень у формуванні нової економіки є актуальним для України, яка прагне забезпечити умови для розвитку інноваційної економіки.

Методологія. Протягом останніх років на державному рівні здійснено низку важливих заходів у напрямі поліпшення державної науково-технічної політики. Верховною Радою схвалена нова Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Необхідність практичної реалізації прийнятих рішень потребує створення адекватного рівня проблем методичного базису.

Інноваційний розвиток, котрий передбачає перенесення акценту на використання принципово нових прогресивних технологій, а також перехід до випуску високотехнологічної продукції, здійснення нових організаційних форм діяльності, таких як технопарки, бізнес-інкубатори, проведення політики ресурсо- та енергозбереження потребує у першу чергу оцінки ефективності шляхів цього розвитку.

У роботі обоснується, що успішне рішення цих проблем потребує використання як мінімум двох методологічних підходів. Це технології впровадження наукових досліджень. Причому ці технології необхідно розглядати як мистецтво організаційно і осмислено об'єднувати і реалізовувати комплексний набір знань, ноу-хау, інформації методів, фінансових коштів і технологічних ресурсів.

Це всесторонньо науково обґрунтована, комплексна оцінка ефективності відбору і результатів впровадження інновацій з позиції економії від науково-технологічної ефективності. Узагальнювальним критерієм комплексної оцінки ефективності інновації повинно стати теоретична актуальність, новизна, концептуальність, доказовість, перспективність і можливість запровадження результатів у практику.

Як показує практика економічна ефективність характеризується вираженими у вартісних вимірах показниками прироста нових наукових знань, призначених для подальшого розвитку науки і техніки, підвищення життєвого рівня людей, за рахунок економії живої та уречевлюваної праці в суспільному виробництві, сфері послуг, які отримано від використання результатів НДД та порівняння їх з витратами на проведення дослідження.

Специфіка вищої школи, багатогранність і різноманітність напрямків роботи ставлять особливі вимоги до узгодженої оцінки ефективності науково-педагогічної діяльності.

Це зв'язано с потребою визначення не лише ефективність НДР, яка проводиться навчальними закладами, а й ефективність її впливу на навчальний процес, підвищення якості підготовки спеціалістів, зростання викладацької майстерності науково-педагогічного складу тощо, з урахуванням тислого зворотнього зв'язку.

Необхідно зазначити, що від досягнутого наукового потенціалу вузу, навчального закладу, як відображення наявної структури науково-педагогічних кадрів, науково-інформаційної і матеріально-технічної забезпеченості вузу, рівня оптимальної організації наукової системи, від цілеспрямованої взаємодії всіх перелічених ознак.

Результати дослідження. Усе це і розкриває науковий потенціал закладу, який створюється в результаті його багатогранної діяльності. Завдання полягає в розробці кількісної оцінки впливу науки на вдосконалення навчального процесу і якість підготовки спеціалістів.

Тому ефективність наукової діяльності вищого навчального закладу необхідно розглядати саме з цих позицій, виходячи з головного завдання

вищої школи - вдосконалення підготовки висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства. У цьому і полягає основна особливість оцінки ефективності наукової діяльності вищого навчального закладу, що за своїм змістом і головним призначенням багато в чому відрізняється від такого роду поняття щодо НДД, яка ведеться в інших закладах.

Заключним моментом визначення економічної ефективності НДД в умовах виробництва ефективності впровадження нових технологічних процесів, удосконалення системи управління тощо. При цьому співставляються витрати на проведення наукового дослідження та на його впровадження з отриманим економічним ефектом. Економічні витрати за довгостроковими комплексними науковими дослідницькими програмами визначаються на основі розрахунку інтегрального показника за строк здійснення програми і наступного ефективного використання її результатів.

Висновки. Отже, економічна ефективність наукових досліджень в залежності від галузі та проблеми, яка розглядається, насамперед визначається на стадії техніко-економічного обґрунтування теми досліджень, уточнюється за кінцевими результатом виконаної роботи і співставляється з отриманим результатом практичного впровадження. Отже, практично в будь-якій науково-дослідній роботі поряд з вибором і обґрунтуванням теми дослідження, виконанням дослідження важливими є етапи впровадження його в практику роботи тієї чи іншої системи та оцінка ефективності.

Список літератури: 1. Компас. Аналітичний звіт. 20с. – 2010 р. <http://www.labprice.ua> Провідний український лабораторний портал. 2. <http://www.usw.com.ua> Ukrainian Scientists Worldwide. 3. Московкин В. М. Европейские дебаты и предложения для 7-й Рамочной программы ЕС по НИОКР / В. М. Московкин // Новий Колегіум. - 2006. - № 1. - С. 8-12. 4. Демченко А. Украинская наука: черная дыра в потоках информации / Александр Демченко //Зеркало недели. – 2005. - № 17. - С. 15. 5. www.nauka.in.ua 6. www.legaltexts.nas.gov.ua/nas/19922001/regulations/Documents/charter_nasu.pdf 7. http://www.englishaolv.narool.ru/Resouces/others/Educational_road/usa.htm/ 8. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Надійшло до редколегії 24.02.2012

С.В. ГЛУХОВА, к.е.н., ст. викл., НТУ «ХП», Харків

СИСТЕМА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Визначено форми прояву інноваційної діяльності інструментальних господарств з позиції персоналу, розроблено систему показників оцінювання за критерієм соціальної, на основі якої розраховується відповідний інтегральний показник.

Определена формы проявления инновационной деятельности инструментальных хозяйств из позиции персонала, разработана система показателей оценивания по критерию социальной, на основе которой рассчитывается соответствующий интегральный показатель.

The forms of display of innovative activity instrumental economies from position of personnel are curtained, the system of indexes evaluation after the criteria social efficiency, which the proper integral index settles accounts on the basis of is developed.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інструментальне господарство, оцінка ефективності.

Вступ. В сучасних економічних умовах, які характеризуються значним ступенем невизначеності та обмеженістю ресурсів, діяльність промислових підприємств спрямована на оптимізацію внутрішніх резервів та підвищення результативності виробничих процесів. У зв'язку з цим фінансування допоміжних й обслуговуючих господарств є другорядним, що обумовлює значну фізичну і моральну зношеність їх основних та оборотних засобів, а саме інструментального господарства, яке виступає технічною базою забезпечення основного виробництва.

Тому пріоритетними стають питання комплексної регламентації допоміжних виробництв з метою підвищення експлуатаційних та технічних параметрів інструментального господарства, а саме їх впливу на умови праці персоналу. Вирішення цих завдань можливе лише шляхом розробки та впровадження власних технічних нововведень, оцінка ефективності яких в умовах обмеженості ресурсів набуває особливої актуальності.

Вирішення проблем теорії та практики оцінювання інноваційної діяльності розглядали у своїх дослідженнях багато провідних учених, серед яких В.Г. Федоренко, Н.П. Денисенко, А.П. Гречан, І.М. Грищенко та ін. [1–3]. Незважаючи на плідну працю науковців, деякі питання і досі залишаються суперечливими, а саме: вузька цільова орієнтація оцінювання – оцінювання здійснюється з позиції ефективності інноваційної діяльності